

Tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevan oppilaan opetuksen kehittäminen vv. 2008-2013 / KELPO-hankkeen loppuraportointi

100/06.063/2009

KOULTK § 58

Erityisopetuksen vastuuhenkilö Ritva Willman:

Hankkeen taustaa

Opetusministeriö asetti 14.3.2006 ohjausryhmän, jonka tehtävä oli laatia ehdotus esi- ja perusopetuksen pitkántähtäimen kehittämisstrategiaksi. Erityisopetukseen otettujen tai siirrettyjen oppilaiden määrän kasvu oli jatkunut yli 10 vuoden ajan ja haluttiin muutosta opetusjärjestelyihin ja yhtenäisiä toimintamalleja. Yleisten tuen muotojen käyttäminen oli niukahkoa, oppilaiden sosioemotionaalinen oirehtiminen oli lisääntynyt huolestuttavasti ja kuntien / koulujen erityisopetus päätökset ja käytänteet tuen järjestämisessä poikkesivat toisistaan hyvin paljon. Myös varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen järjestelyt haluttiin yhtenäistää. Lähikoulujen opettajien tietotaidot erityisopetuksesta olivat puutteelliset.

Erityisopetuksen strategia julkaistiin 5.11.2007. Työryhmä esitti, että aiempaa käytäntöä muutetaan siten, että tuen painopistettä siirretään varhaiseen tukeen ja ennaltaehkäisevään toimintaan. Ohjausryhmä toi käytäntöön käsitteet yleinen, tehostettu ja erityinen tuki ja yhtenäisen muutoksen pedagogisten asiakirjojen laatimiseen. Muutoksen toteuttamisen tukemiseen suunnattiin valtion yleissivistävän koulutuksen opetushenkilöstön täydennyskoulutus määrärahoja noin 1 miljoona euroa seuraavan viiden vuoden (2008-2012 ajan). Uudistunut lainsäädäntö piti ottaa käyttöön kunnissa ja kouluissa syksyllä 2009.

Hallituksen esitys HE 109/2009 annettiin eduskunnalle 26.6.2009. Sen jälkeen kuultiin yhteensä 32 asiantuntijaa ajalla 26.11.2009-7.4.2010.

Laki perusopetuslain muuttamisesta annettiin 24.6.2010. Laki astui voimaan 1.1.2011. Oppilashuoltoa ja tietosuoja koskevia pykäläiä sovellettiin kuitenkin jo 1.8.2010 (31a §, 40 § ja 41 §).

Opetushallitus valmisteli opetussuunnitelman perusteet lain mukaisiksi niin, että ne voitiin ottaa käyttöön 1.1.2011 ja viimeistään 1.8.2011. Ylöjärvellä uudet opetussuunnitelman oppimisen ja koulunkäynnin tuen perusteet otettiin käyttöön 1.8.2011.

Hankkeen toteutus Ylöjärvellä

Ylöjärvellä tehostetun ja erityisen tuen kehittämishanke käynnistyi syksyllä 2008. Ylöjärvi aloitti valtakunnallisen kehittämistyön erityisopetuksen strategian mukaisesti 233 ensimmäisen kunnan kanssa. Käytännössä hankkeen tavoitteena Ylöjärvellä on ollut tuoda oppimisen ja koulunkäynnin tuen kolmiportainen malli kouluihin. Tavoitteena on taata riittävän varhainen tuki jokaiselle sitä tarvitsevalle.

Opetusministeriö myönsi hakemuksesta Ylöjärven kaupungille tehostetun ja erityisen tuen kehittämishankkeeseen vuonna 2008 80 000 euroa.

Opetushallitus myönsi hakemuksesta hankkeelle jatkorahoitusta vuonna 2009 51 000 euroa, vuonna 2010 87 000 euroa ja vuonna 2011 120 000 euroa.

Hankkeelle myönnetystä rahoituksesta on laadittu opetusministeriön ja opetushallituksen edellyttämät hankesuunnitelmat, tarkennetut selvitykset sekä väli- ja loppuraportit. Viimeinen loppuraportti annetaan 31.1.2014 mennessä. Hankkeen hallinnollisena vastuuhenkilönä ovat toimineet sivistysjohtajat Matti Hursti ja Hannu Kuusela sekä rehtori Ritva Willman.

Hanketta ovat koordinoineet Vanhan koulun rehtori Ritva Willman ja Soppeenharjun koulun erityisopettaja Timo Urpiola. Hankkeella on ollut opetushallituksen edellyttämä moniammatillinen ohjausryhmä. Ylöjärvellä ohjausryhmään on kuulunut sivistysjohtaja, opetuspäällikkö, koulupsykologi, koulukuraattorien edustaja, esiopetuksen edustajana erityislastentarhanopettaja, luokanopettajien, aineenopettajien, oppilaanohjaajien ja erityisopettajien edustajat, nuorisotoimen edustaja sekä koordinaattorit.

Lukuvuonna 2008-2009 hankerahaa käytettiin uusien toimintamallien kehittämiseen mm. Yhtenäiskoulun Startti-eskari, Soppeenharjun JOPO-ryhmä, Vahannan haastavien oppilaiden ryhmän toiminnan käynnistäminen ja nuorisotoimen Päihteetön elämä-kokeilu.

Vuodesta 2008 Ylöjärvellä keskeisiä kehittämiskohteita ovat olleet pedagogisten periaatteiden ja käytänteiden yhtenäistäminen uudistuneen lainsäädännön mukaiseksi. Käytännössä tehostetun ja erityisen tuen kehittämistoiminta on keskittynyt koulutustoimintaan. Koulutuksia on järjestetty täsmäkoulutuksena rehtoreille, luokanopettajille, aineenopettajille, erityisopettajille ja koulunkäynninohjaajille. Kaupungin perusopetuksen yhteisiä VESO-koulutuksia on järjestetty kolme.

Lisäksi koordinaattorit ovat luennoineet uudistuksesta sosiaalitoimen, terveydenhuollon, Perhekeskuksen, lastenkotien, TAYS:in, nuorisotoimen, Ylöjärven lukion henkilöstölle sekä Ylöjärven kaupungin päättäjille. Koulutusta on toteutettu yhteistyössä Pirkanmaan kuntien kanssa sekä valtakunnallisesti.

Koulutus- ja kehittämistapahtumia järjestettiin

lv. 2008-2009	26 kpl	osallistujia	1 043
lv. 2010	19 kpl	osallistujia	623
lv. 2011	61 kpl	osallistujia	1 214
lv. 2012	67 kpl	osallistujia	1 208

Hankkeeseen liittyen Ylöjärven opettajille toteutettiin sähköisesti palautekysely kolmiportaisesta tuesta toukokuussa 2013 yhteistyössä opetushallituksen kanssa. Kysely lähetettiin kaikille rehtoreille ja erityisopettajille ja satunnaisotannalla joka toiselle luokan- ja aineenopettajalle. Vastausprosentti oli n. 50 %. Osa kysymyksistä arvioitiin asteikolla 1-5 ja osa kysymyksistä oli avoimia. Koordinaattorit esittelevät palautekyselyn tuloksia koulutuslautakunnalle kokouksessa.

Mitä hankkeen jälkeen?

Jatkossa kolmiportaisen tuen ja yhteisten pedagogisten toimintamallien kehittämistä jatketaan Ylöjärvellä hankkeen päätyttyä mm. samanaikaisopetus ja resurssiopettajuus. Oppilashuoltotyö on kokonaisuus, joka vaatii vielä kehittämistä kouluissamme. Hankkeen aikana aloitettuja pedagogisia kahviloita jatketaan tulevina lukuvuosina.

Lisätiedot

Leena Pöntynen, p. 050 437 1385, leena.pontynen@ylojarvi.fi

Sivistysjohtaja ehdottaa:

Koulutuslautakunta päättää merkitä tiedoksi tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevan oppilaan opetuksen kehittämistä vv. 2008-2013 koskevan KELPO-hankkeen loppuraportin.

Päätös

Hyväksyttiin.
